cipiat᷑. adiūcto et᷑ die illuceſcēte. ſ. dn̄ico. n̄ p̄nt eē tres dies, ⁊ tres noctes. q̄bꝫ ſe i corde terre p̄dixit eſſe futuꝝ. Legitimos aūt numeros dicit quos eminenti⁹ diuina ſcriptura cōmendat. ſic̄ ſeptenariū vel denariū vl̄ duodenariū. ⁊ q̄cūqꝫ alij ſt̄. q̄s legēdo ſtudioſi libent᷑ agnoſcūt. plerūqꝫ em̄ numeri hm̄oi ꝓ vniuerſo tp̄e ponunt᷑ ſicut ſepties i die laudabo te. Nihil eſt aliud q̄ꝫ ſp laus eius i ore meo. Tātūdē valēt. ⁊ cū multiplicāt᷑ ſiue per denariū ſic̄ ſeptuaginta ⁊ ſeptingenti. vn̄ p̄nt ſeptuaginta anni hieremie ꝓ vniuerſo tp̄e generalit᷑ accipi. q̄ eſt apud alienos eccl'ia. ſiue pſe ipos. ſicut decē p decē ſūt centū. ⁊ duodecim p duodecim ſunt cētū quadragita quatuor. Quo numero ſignat᷑ vniuerſitas ſcōꝝ i apocal'. vn̄ apparet nō ſolas tempoꝝ queſtiōes iſtis numeris eſſe ſoluēdas. ꝫ latius patere ſignificatiōes eoꝝ ⁊ in multa ꝓſerpe. Neqꝫ em̄ numerus iſte i apocal'. ad tp̄a ptinet ſed ad hoīes.

Sextā regulā recapitulatiōem vocat i obſcuritate ſcripturaꝝ. ſatꝭ vigilanter inuētā. ſicut em̄ dicūt᷑ q̄dā q̄ſi ſequāt᷑ i ordine tp̄is vel reꝝ ꝯtinuatiōe narrāt᷑. cū ad p̄ora que pretermiſſa fuerūt latēter narratio reuocet᷑. q̄d niſi ex hac regula intelligat᷑ errat᷑.

Septima ciconij regula eſt eadēqꝫ poſtrema d̄ dyabolo ⁊ ei⁹ corpe. eſt em̄ ipe caput impioꝝ q̄ ſūt ei⁹ quoddāmō corpus ituri cū illo i ſuppliciū ignis eterni. ſicut xp̄us caput eccl'ie q̄ eſt ei⁹ corpus futuꝝ cū illo i regno ⁊ gl'ia ſempiterna. ſicut ḡ i p̄ma regula quā vocat d̄ dn̄o ⁊ ei⁹ corpe. vigilādū eſt. vt intelligat᷑ cū de vna eadēqꝫ pſona ſcriptura loquat᷑. q̄d ꝯueniat capiti. q̄d corpori. ⁊ ita i iſta nouiſſima aliq̄n i dyabolū d̄r. q̄d nō in ipo ſit ꝫ poti⁹ in eius corpe poſcit agnoſci. q̄d locū hꝫ nō ſolū i eis q̄ manifeſtiſſime foris ſunt ſed in eis etiā q̄ cū ad ipm ptineāt. tn̄ ad tp̄s miſcent᷑ eccl'ie. donec vnuſq̄ſqꝫ de hac vita exeat. vel a frumento palea ventilabro vltimo ſeparetur. He aūt oēs regule exceptaꝫ vna q̄ vocat᷑ d̄ ꝓmiſſis ⁊ lege. aliud ex alio faciūt intelligi q̄d eſt ꝓpriū tropice locutiōis. Quod latius pꝫ q̄ꝫ vt poſſint mihi vel ab aliq̄ vniuerſa cōprehendi. Nā vbicunqꝫ velut aliq̄d d̄r vt aliud intelligat᷑. ⁊ ſi nomē ipſius tropi in loquēdi arte non inuenit᷑. tropica locutio eſt q̄ cū fit vbi fieri ſolet. ſine labore ſequitur intellectus. Cum xo vbi non ſolet laboratur vt intelligatur ab alijs magis ab alijs minus ſicut magis minuſue dona dei ſunt ingenijs hoīm. vel adiutoria attribuūtur. Proinde ſic̄ in xbis ꝓprijs vbi res vt dicūt᷑ intelligende ſūt. ſic i trāſlatis q̄ faciūt tropicas locutiōes. vbi aliud ex alio intelligēdū ē. Hic etiā no. q̄ ſicut dicit hiero. Jō ꝓphete vix intelligunt᷑. q̄r pſonas ⁊ ⁊ numeros ⁊ tp̄a ſubito cōmutāt. ⁊ d̄ q̄libꝫ re trāſeūt ad aliā. Predicte regule in his xſibꝫ breuit᷑ ꝯtinent᷑. Regula p̄ma caput vnū cū corpe iūgit. Corde de vero loquit᷑ mixtaqꝫ ſcd̄a. Tercia deſcribit. quid lex q̄d gr̄a poſſit. Quarta gen⁹ ſpeciem. ptē totūqꝫ reſoluit. Tp̄a maiora quinta variatqꝫ minora. Sexta refert iterū q̄ primo facta fuere. Septima ſerpētis caput mēbraqꝫ reflectit.

Hunc de diſtinctione ⁊ eius ſpeciebꝫ videamus. Diſtinctio eſt clauſule vnius integrum membrū. dictiones debita ordinatione contexens. ⁊ ſn̄iā a nexu dubitatiōis expediēs. Et hm̄oi tres ſunt ſpecies. ſ. dependens. cōſtans. ⁊ finitiua. i. coma. colū. ⁊ periodus.

Coma eſt pūctū cū virgula ſurſum ducta. quando nec ſententia nec ꝯſtructio eſt perfecta. ⁊ talis diſtinctio dicit᷑ ſuſpēſiua.

Colū eſt pūctū ſine vlla virgula. q̄n videlꝫ conſtructio eſt perfecta. ſed adhuc pendet intentio dictatoris. ⁊ talis diſtinctio vocatur media ſiue conſtās.

Periodus ē pūctū cū virgula deorſum ducta. q̄n nec cōſtructio. nec ſententia plus dependet. ⁊ talis diſtinctio vocatur finitia. De his tribꝫ diſtinctionibꝫ familiare tradit᷑ hoc exēplū. Cū iter virtutes charitas obtineat p̄ncipatū. ecce coma. non eſt ſine ipſa xtutū certa poſſeſſio. ecce colū. in q̄ eſt omnium illarum poſita certitudo. ecce period⁹. Notādū eſt ḡ q̄ vnū coma p ſe ſtare nō pōt. Colū xo fit. vt ſi dicā. Per exhibitionē opeꝝ pfecta dilectō demonſtrat᷑. ſi ergo ex vno verbo clauſula cōtexat᷑ monoculū vocabit᷑. ſed ad moduꝫ periodi eſt punctanda vt paupertas bn̄ cōpoſita ꝓ diuitijs cōputat᷑. Alij em̄ dicūt q̄ coma eſt q̄n nec pfecta eſt cōſtructio nec ſn̄ia ⁊ fit ibi punctus rotundus ⁊ flexus. Colum eſt vel colū fit vbi ē pfecta cōſtructio ſed nō perfecta ſn̄ia. ⁊ ſic ibi punctus eleuatus eſt. Periodus xo eſt q̄n pfecta ē cōſtructō ⁊ pfecta ſn̄ia. ⁊ ibi fit verſus. Verbigra eſaie. j. Quod ſi nolueritis. ⁊ me ad iracūdiā ꝓuocaueritis ecce coma. gladius deuorabit vos. ecce colon vel colum. q̄d conſtat ex duobꝫ comatibꝫ. q̄r os dn̄i locutū ē. Ecce t᷑minat᷑ ſn̄ia. ⁊ fit periodus in fine xſus. ⁊ d̄r a peri q̄d ē circū ⁊ oda q̄d ē cāt⁹. q̄ſi circularꝭ cāt⁹. Vl' a peri q̄d eſt circū. ⁊ oda q̄d eſt via. quia i fine xſus pfecta ē via locutōis. Hug. xo dicit q̄ colū ⁊ coma ſt᷑ duo colores rhetorici ⁊ eſt colū nomē notū. Colon em̄ dicūt greci. ⁊ interpretat᷑ mēbrū. Et eſt colū in rhetorica punctata ꝓlatio alicui⁹ orōnis p maiores deciſiōes. i. p clauſulas q̄ſdā ꝯſtātes ex duabꝫ dictiōibꝫ vel pluribꝫ vt mihi nocuiſti. tibi nō ꝓfuiſti. oībꝫ diſplicuiſti. vn̄ inuenit᷑ colū. i. pciſus ſenſus vel ſn̄ia lōga. Coma interp̄tat᷑ articul⁹ ⁊ d̄r comatis i rhetorica. pūctata ꝓlatio alicui⁹ orōnis p minores deciſiōes. vt voce vultu geſtu acrimonia. inimicos pterruiſti. vide etiā i ſuo loco in p̄iodus.

Regiſtrū quarte ptis precedentis.

De A
Abuſio fol.
Acirologia. j.
Adiūctū. vj.
Afferesis. ij.
Agnoiatio. vj.
Allegoria. v.
Allegoria quotiens fit. vj.
Allotheca. viij.
Alotheca quot modis fit. viij.
Amphibologia fo. j.
Anadiploſis. iij
Anafora. iij.
Anaſtrophe. v.
Antifraſis. v.
Anthimetabola. vj.
Antipofora. vj
Antiptoſis. ix.
Antitheta. iij.
Antitheton. iij.
Antitheſis. ij.
Antiſmos. v.
Anthonomaſia. iiij.
Antropoſpatos. vj.
Appoſiopeſis. fo. vj.
Apocopa. ij.
Appoſitio. ix.
apoſtrophe. vj
Articulus. vj.
Aſynthetō. iij.
De B
Bratialogia. fo. vj.
De C
Cacephatō. j.
Cacophonia. i. cacephaton.
Carietiſmos. v
Cathacreſ. iiij
Cathaſinthetō fo. j.
Catatipoſ. vj.
Circūlocutō. i. pifraſis.
Climax. vj.
Colum. x.
Coma. x.
Cōplexio. vj.
Conceptio generū. viij.
Cōceptio perſonarū. viij.
Cōcordia. vj.
Conduplicatio. v.
Cōiunctio. v.
Contentio. v.
Cōtrariū. v.
Conuerſio. v.
Correctio. v.
De D
Dyaforoſis. v.
Dyaliton. iij.
Dyaſirtos. vij.
Dyereſis. ij.
Diffinitio. vij.
Diſtinctio. xj.
Dubitatio. vij.
De E
Ebaſis. vij.
Eclipſis. j.
Elipſis. ij.
Emphaſis. vij.
Endyadis. vij.
Enigma. v.
Epentheſis. ij.
Epidioceſ. vij

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Epilogus.vij.
Epimone.vij.
Epanalenſ.iij.
Epiſenſis.iij.
Epitheton.iiij.
Eubaſis.vij.
Euphemiſmos fol.vij.
Euphonia.vij
Euocatio.ix.
Exalage.vij.
Exclamatō.vij
Extaſis.ij.

De F
Fantaſia.vij.

De G
Gradatio.vij.

De I
Ycon.vij.
Intellectio.i.ſinodoche.
Interrogatio.id eſt piſantia.
Ypalage.iij.
Yperbaton.v.
Yperbole.v.
Ypofora.vij.
Yposenſis.ij.
Irrinos.iij.
Yronia.v.
 Yſterologia.v.
Yſteronproteron.i.Yſterologia.

De L
Lepos.vij.
Litote.vij.

De M
Macrologia.j.
Metaffora.iiij.
Metaleſis.iiij.
Metaplaſmꝰ.j
Metatheſis.ij.
Metonōia.iiij.

De O
Occupatio.vij
Oliopomenon fol.vij.
Omoetelētō.iij
Omoenſis.vj.
Omoeptoton.fol.iij.
Omopaſia.vij.
Omophoſ.vij
Omoſenſis.vj.
Onomotopeia fol.iiij.

De P
Parabola.vj.
paradigma.vj.
Paragoge.ij.
Paranomaſia fol.iij.
Paranomeon fol.iij.
Paretheſis.v.
Paroemia.v.
Perifraſis.iiij.
Periodus.x.
Periſologia.j.
Piſantia.vij.
Pleonaſmos.j
Poliptotō.iij.
Poliſyntheton fol.iij.
Preciſio.vij.
Proleſis.viij.
Proſoneſ.vij
Proſopopeya fol.vij.
Protheſis.ij.
Proteſcoſpalange.vij.

De R
Rocinatio vij.
Remotopeia.i onomothopeia
Repetitio.vij.

De S
Sarcoſmos.v.
Sceſiſonamaton.iij.
Sentētia.vij.
Synalipha.ij.
Syncopa.ij.
Syncreſis.v.
ſyneptheſ.viij.
Synereſis.ij.
Sindaiſmos.i.antitheta
Sylenſis.iij.
ſynodoche.iiij.
Sintheſis.ix.
Syntheton.iij
Syntheſis.viij
Syſtole.ij.
Somothopeya.viij.

De T
Tantologia.j.
Tapinoſis.j.
Themeſis.v.
Thopoteſia.i.ex licētia fictus locus.
Topograhia.i.rei ꝟe deſcptio
Toprepon.i.rectus ordo
Traductō.viij
Trāſitio.viij.
tropologia.viij
Zeuma.ix.

NAm diuina potentia auxiliante. ſup̄ dc̄minauimꝰ de quatuoꝛ pticulis pncipalibꝫ huiꝰ opis. Nc̄ reſtat vt d̄ qnta pte q̄ ē d̄ oꝛthographia pſodia ſignificatōe oꝛigine. ꝛ etymologia q̄rūdā dictionū. q̄ freqūt ineniāt i biblia ꝛ i dictis ſcōꝝ ꝛ poetarū ſꝫ penuriā nr̄e ſcie. ac tenuitatē igenij ad vtilitatē nr̄aꝫ ꝛ ſocioꝝ aliq̄ diſſeramus. Sumit aūt alr̄ h̄ etymologia q̄ꝫ ſup̄ i tcia pte. ſic patebit cū d̄ ea i ſuo loco dc̄miabitur. In hac aūt qnta pte pcedā vbiqꝫ ſm oꝛdinē alphabeti. ita q̄ ex tali oꝛdine de facili hr̄i poterit ortoḡphia cuiuſlibet h̄ poſite dictōis. vt ꝟbigr̄a. intēdo tractare d̄ amo ꝛ bibo. Priꝰ tractabo d̄ amo q̄ꝫ d̄ bibo. qꝛ a ē pma lr̄a i amo. ꝛ b eſt pma lr̄a i bibo. ꝛ a ē aū b. in alphabeto. Itē tractare volo d̄ abeo ꝛ adeo. p̄ tractabo d̄ abeo abis. q̄ꝫ d̄ adeo adis. qꝛ b. ē ſcd̄a lr̄a i abeo. ꝛ d. ē ſcd̄a lr̄a i adeo. ꝛ b ē aū d. Itē dc̄minare volo d̄ amatꝰ ꝛ d̄ amoꝛ. pus determiabo d̄ amatꝰ q̄ꝫ d̄ amoꝛ. qꝛ a ē tercia lr̄a i amatꝰ ꝛ o. ē tcia lr̄a i amoꝛ. ꝛ a. ē aū o. Itē agere volo d̄ iprudēs ꝛ ipudēs. aū agā d̄ iprudēs q̄ꝫ de impudēs. qꝛ r. ē quarta lr̄a i iprudēs. ꝛ u. ē q̄rta i ipudēs ꝛ r. eſt aū v. Itē agē itēdo d̄ iuſticia ꝛ de iuſtꝰ. pus agā de iuſticia q̄ꝫ d̄ iuſtꝰ. qꝛ i. ē qnta lr̄a in iuſticia. ꝛ u. ē quīta lr̄a i iuſtꝰ ꝛ i. ē aū u. Itē inſup determinare itēdo d̄ poliſyntheton q̄ꝫ d̄ poliſſenꝰ. qꝛ i. ē ſexta lr̄a i poliſynthetō. ꝛ s. ē ſex̄ litera i poliſſenus. ꝛ i. eſt aū s. Et ita a ſimili intelligas d̄ oībꝫ alijs dictōibꝫ i hac pte poſitis ex q̄buſcūqꝫ lr̄is ꝯſtāt. qꝛ ſp ē ibi oꝛdinatio ſm oꝛdinē alphabeti. vt opinoꝛ. Sed vide in poliſſenus s. eſt quinta litera ꝛ et̄ ſexta vt dixi. qꝛ gemiat̄ ibi s. vt pꝫ i hac q̄nta pte. geminatio lr̄e accipit̄ p duplici lr̄a. Et ſic ex h̄ oꝛdine liq̄t qn̄ l. m. n. r. s. t̄ alia q̄cūqꝫ lr̄a i dictiōe debeat geminari ꝛ qn̄ nō. Vt āt q̄d q̄rit̄ exēplo aio lectoris occurrat. q̄tienſcūqꝫ p̄ia lr̄a vl̄ ſcd̄a dictiōis mutabitur pmā lr̄am dictiōis faciā d̄ lazuro ꝛ rubrica. Hūc autē oꝛdinē cū magno laboꝛe ꝛ ardēti ſtudio adinueni. n̄ tn̄ ego ſ̄ gr̄a dei mecū. Obſecro g̃ te lectoꝛ ne tātū laboꝛē nr̄m ꝛ oꝛdinē velut q̄d rude ꝯtēnas. Nā vt dic̄ beatus hiero. i plogo li. regū. In tabnaclo dei offert vnuſq̄ſqꝫ q̄d pt. Alij auꝝ ꝛ argētū ꝛ lapides p̄cioſos. alij biſſū ꝛ purpurā ꝛ coccū offerūt ꝛ iacinctū. Nobiſcū bn̄ agit̄ ſi obtulerimꝰ pelles ꝛ capraꝝ pilos. Et tn̄ apl̄s cōtēptibilioꝛa nr̄a magis neceſſaria iudicat. Vn̄ tota illa tabnaculi pulcritudo ꝛ p ſingulas ſpēs eccl̄ie p̄ntis futureqꝫ diſtinctio pellibꝫ tegit̄ ꝛ cilicijs ardoꝛēqꝫ ſol̄ ꝛ iniuriā imbriū. ea que vilioꝛa ſunt phibent.

Rubrice iſtius q̄nte ptis ſūt i q̄buſdā q̄ternis p ſe ſeparatim. ꝛ ſūt coꝛrecte ibi q̄ꝫtū ad oꝛthographiā ſm alphabetū ꝛ etiā q̄ꝫtū ad accentū aliq̄n.

AAlma interpretatur ꝟgo abſcōdita vel abſcōſio ꝟginitat̄. ſic d̄ꝛ i interp̄tatōibꝫ. Hieronimꝰ ꝟo dic̄ q̄ aalma ſignificat abſcōditā ꝟginē ꝛ ſecretā. De h̄ dicā in virgo.

Aaron interp̄tat̄ mōs foꝛtis. vel mōs foꝛtitudīs ſiue motanꝰ vt d̄ꝛ in interp̄tatiōibꝫ. Hug. ꝟo dic̄. Aarō interp̄tat̄ mōs foꝛtitudīs. qꝛ thuribulū aureū accipiēs inter moꝛtuos ꝛ viuos ſtetit. ꝛ ruinā moꝛtis quaſi quidā mons foꝛtis excluſit.

A ante B

Ab p̄poſitio oībꝫ i cōpoſitiōe p̄ponit̄ lr̄is abſqꝫ c. vl̄ q. vel t. vt ſup̄ plenꝰ dixi i pma pte ca. de b. Vn̄ ꝟſus Ab ſi cōponis elemēta queqꝫ ſequūtur. C. q. t. tn̄ ſunt̄ he tres excipiūt̄.

Abactꝰ cta ctū. i. fugatus diſperſus ſep̄atus et d̄ꝛ ab abigo abigis.

Abacuc. luctatoꝛ foꝛtis vel luctatoꝛ rigidus ſeu complexans eos aut ſuſceptō eoꝝ interp̄tat̄. ſm aūt hiero. abacuc pph̄a. amplexās interp̄tat̄. q̄ vel ex eo q̄ amabilis dn̄i fuit vocat̄ amplexatio. vel qꝛ i certamē cū domino deo ꝯgredit̄. amplexātis. i. luctāt̄ foꝛtit̄ vocabulū. Nullꝰ em tā audaci voce auſus ē deū ad diſceptatiōnē iuſticie puocare ꝛ dicere ei. Cur i rebꝫ humanis ꝛ mūdi iſtius pōpa tanta reꝝ ꝟſet̄ iniquitas.

Abacus ab abax cis q̄d interp̄tat̄ decē. deriuatur hic abacꝰ ci. q̄ſi decuplatio qꝛ i abaco ſūt decē arcꝰ ſeſe decuplātes. In pmo ē vnitas. i ſcd̄o denariꝰ. i tercio cētenariꝰ. Eſt et̄ abacꝰ vel abax. ꝟga geometrie. vl̄ tabula quā hn̄t phi vbi figuras i puluē ſuppoſito faciunt. que alio noīe d̄ꝛ pinax cis. Abax et̄ vel abacus d̄ꝛ ſupioꝛ ps capitelli id eſt ſaxū quadrāgulū q̄d ſup colūnas ponitur. Et et̄ q̄libet menſa marmoꝛea ſic d̄ꝛ et eſt maſ. ge. abacus ꝛ coꝛ. pul̄. vide i abax.

Ab alieno as. ꝯponit̄ ex ab ꝛ alieno as. eſa. pmo abalienati ſūt retroꝛſum. i. alieni facti ſunt.

Abamita te. ſoꝛoꝛ aui ex ab ꝛ amita cōponit̄.

Abarim mons i q̄ obijt moyſes vt hr̄ deut̄. xxxij.

Abatis. Batꝰ q̄d ē q̄dā mēſura ꝯponit̄ cū ad ꝛ ablata d. d̄ꝛ h̄ ꝛ h̄ abatis idecliabile p oēs caſus id eſt qui vl̄ q̄ cū bato diuidit auenā vl̄ aliō ſm hug. vel abatis ꝯponit̄ ab aſſiſtēs ꝛ batis dtō p̄lari. vn̄ dic̄ magiſt̄ bn̄. Plalia cū ſingl̄aribꝫ ꝯponūt̄. vt aſecret̄. acalicul̄. arcſpōſis. abat̄. acommētarijs. hec. n. cōponūt̄ ab aſſiſtēs ꝛ ab ill̄ dtis. Et noīa ſt̄ officioꝝ tn̄ idecliabilia. vl̄ p̄nt